

Landgoedwandeling vijf landgoederen bij Heino

Auteur: Marycke Naber

't Nijenhuis, Windesheim, 't Reelaer, De Vlaminckhorst en 't Rozendael

Een prachtige wandeling over landgoederen en door landelijk gebied rond Heino en door het dorp. Bij kasteel het Nijenhuis bevindt zich een fraaie beeldentuin en in het kasteel wordt moderne en eigentijdse kunst getoond.

Routebeschrijving

Start: station Heino. Afstand 16 km, kan bij routepunt 7 ingekort worden tot 14,5 km; bushaltes na 9,5 en 12,5 km

NB In kasteel het Nijenhuis en de beeldentuin zijn honden niet toegestaan!

Het museumcafé is alleen toegankelijk met toegangsbewijs (met Museumkaart gratis).

- Ga vanaf het station RA over de asfaltweg, even later schuin RA. Ga bij de Stationsweg RA over het spoor.

Je bevindt je op landgoed 't Rozendael - 't Nijenhuis. In 1914 heeft Ir. F.A.R.A. (Arnold) van Ittersum landgoed 't Rozendael aangekocht. Toen hij in 1939 kinderloos overleed, werd het landgoed onderbracht in een stichting, het Baron van Ittersum Fonds. In 1987 werd de meeste grond van 't Nijenhuis met vijf boerderijen erbij gekocht. De omvang van het landgoed bedraagt thans 500 hectare, met ongeveer 30 erven. De rood-witte schuinbalken op de luiken zijn ontleend aan het wapen van de familie Van Ittersum.

- Loop na de kruising RD over het halfverharde fietspad links van de weg, aan het eind ervan over de parkeerplaats.

- Ga aan het eind RA over de klinkerweg, even later over het halfverharde pad links van de weg naar de toegangspoort met portierswoning van het Nijenhuis, daar LA.

De havezate werd voor het eerst vermeld in 1382. Deze werd onder meer bewoond door de adellijke families Van Ittersum, Bentinck, Van Dedem, Von Knobelsdorff en Van Pallandt. Het oudste gedeelte van het huidige pand dateert uit de 15e eeuw. Omstreeks 1687 kreeg het min of meer zijn huidige aanzien. Ook de beide bouwhuizen en het hek stammen uit die tijd. In 1870 kwam het kasteelachtige uiterlijk tot stand door toevoeging van de vierkante en de achthoekige toren aan de achterkant.

Nadat het huis in de 20e eeuw in verval raakte, kwam het in bezit van de provincie Overijssel. In de jaren vijftig vond een grote restauratie plaats. Het huis werd van 1958 tot zijn dood in 1984 bewoond door Dirk Hannema, kunstverzamelaar en voormalig directeur van museum Boijmans van Beuningen. Hij liet een belangrijke collectie beeldende kunst na, die te bezichtigen is in het huis en de beeldentuin.

De luiken van het kasteel hebben een egaal blauw middenvlak. Die van de boerderijen, bijgebouwen en 19e-eeuwse duiventil (het houden van duiven was voorbehouden aan de adel) hebben een blauwe zandloper op een witte ondergrond, met een rood wisselrondje. De kleuren zijn ontleend aan het wapen van de familie Von Knobelsdorff. Een bezoek aan het kasteel met beeldentuin is zeer de moeite waard!

- Staande voor het smeedijzeren hek met je gezicht naar het kasteel ga je LA langs de slotgracht.

NB Het draaihek aan het eind van het park achter het kasteel is erg smal. Is dat een bezwaar, bijvoorbeeld met een grote hond, ga dan LA langs de slotgracht, aan het eind LA over de eikenlaan. Zie verder bij routepunt 1.

- Ga aan het eind van de slotgracht RA langs de afsluitboom. Blijf RD lopen, ga aan het eind RA. Je passeert een prieeltje met uitzicht op de vijver en het kasteel.

- Ga aan het eind langs het metalen hek of door de tourniquet aan de rechterkant ervan. Als er geen beweging in zit, haal dan de rem eraf. Ga daarna LA.

1. Ga na de brug weer LA langs de Nieuwe Raalterwetering (Assendorperdijk). Ga na de bocht naar rechts scherp RA, een zandweg.

- Na de bocht naar links en naar rechts zie je bij een bankje een informatiebord over het terrein links van je en de eikenlaan rechts van je.

Deze Velner Allee was de oprijlaan naar De Velner, voor het eerst vermeld in 1382. In de 18e eeuw was de havezate respectievelijk in het bezit van leden van de families Van Rechteren en Von Schrautenbach. Het huis met twee bouwhuizen werd in 1797 verkocht aan mr. Coenraad Pruimers en na diens overlijden in 1830 in 1838 gesloopt. Samen met de slotgracht is de boerderij op de plaats van het linker bouwhuis alles wat van de havezate resteert.

Tegenwoordig hoort De Velner bij landgoed Windesheim. De luiken van de boerderijen hebben dan ook de kleuren van de familie De Vos van Steenwijk: witte zandlopers op een rode achtergrond.

2. Ga de 1e eiken- en beukenlaan schuin LA, aan het eind LA, een halfverharde weg. Aan de luiken te zien behoort de boerderij aan de linkerkant tot landgoed 't Rozendael.

- Loop bij de kruising RD, Pruimersallee, ga bij de volgende kruising LA over het fietspad, Hondemotsweg. Na de fietssluis gaat het karrenspoor over in een halfverharde weg.

- Blijf bij de klinkerweg RD lopen. Voor de brug (over de Nieuwe Raalterwetering) leidt een graspad naar een picknicktafel bij een Amerikaanse windmolen.

- Je passeert het ecologisch landbouwbedrijf Overesch met rustpunt. Ga daarna de 1e weg RA, Woolthuisweg.

3. Ga na het spoor op de kruising RA, Parallelweg. De zandweg gaat bij ekoboerderij Kleinlangevelsloo met winkel over in een klinkerweg (Japiksweg).

- Aan het eind ga je LA (naar bushalte 't Reelaer: hier RA) en vlak voor de bocht naar rechts RA over de parkeerplaats van restaurant Het Buitenhuis.

- Steek daarna de voorrangsweg over (kijk uit!) en loop min of meer RD langs de afsluitboom en over de beukenlaan.

Je loopt een stukje door het 300 hectare grote landgoed 't Reelaer. Dat werd voor het eerst genoemd in 1430 als een erfpachtgoed van de bisschop van Utrecht. Daarna behoorde het toe aan verschillende adellijke families, waaronder Van Ittersum en De Vidal. Sinds 1911 is 't Reelaer in handen van de familie Van Welderen baron Rengers, die een nieuw huis heeft laten bouwen. Dat is vanaf de route niet te zien.

4. Ga aan het eind LA door het naaldbos. Pad naar links negeren, ga op de kruising LA. Na de afsluitboom wordt het een halfverharde, later een asfaltweg (De Vidal de St. Germainweg).

- Steek de voorrangsweg over en loop RD over het fietspad. Ga na het tunneltje onder de autoweg bijna bovenaan schuin RA, een smal pad over het talud en RD over de zandweg.

- Paden langs de kruisende weterring negeren, ga direct daarna tegenover een bankje, een eikenlaan.

- Ga na ca. 500 m voor de afsluitboom RA, aan het eind LA, via vlonders over greppels. Links zie je de boerderij en spieker van landgoed De Vlaminckhorst.

In 1444 werd erve en goed 'Nyelant met de Vlemynchorst' voor het eerst vermeld. Een huis uit 1695 was vanouds een pachtboerderij met aan de oostkant een uitgebouwde jachtkamer annex zomerverblijf voor de eigenaren. In 1858 is, samen met de verbouwing van de boerderij, op de plek van de jachtkamer de huidige spieker als vakantiehuis gebouwd. De huidige boerderij en spieker zijn rond 1858 gebouwd. Het landgoed met bebouwing is vanaf 2017 gerenoveerd.

5. Ga aan het eind van het kronkelpad LA, een asfaltweg langs de spieker, en volg de weg het dorp Heino in (Vlaminckhorstweg).

Heino is ontstaan uit de buurtschap Ter Heyne en wordt voor het eerst genoemd in 1236. Vanaf de 17e eeuw was het een agrarisch dorp. Met de komst van een zuivelfabriek en een coöperatie aan het begin van de 20e eeuw veranderde dat, vooral na de Tweede Wereldoorlog.

- De weg gaat over in een klinkerweg. Zijstraten negeren, houd links aan en ga aan het eind schuin RA (Canadastraat) langs de RK kerk.

De neogotische Onze Lieve Vrouw Tenhemelopnemingkerk uit 1924 is dagelijks geopend. Rechts in het voorportaal is een Mariakapel (knop 'Open'), vanwaar je een blik kunt werpen in de kerk.

- Loop RD naar het Marktplaatsplein. Ga vóór de hervormde kerk schuin RA. Loop om de kerk heen. Links staat de 'leugenpomp'.

Daarvan wordt gezegd dat deze geen water geeft aan iemand met een slecht geweten. De kerk, gewijd aan St. Nicolaas, stamt oorspronkelijk uit ca. 1400. Na de Reformatie is de kerk in gebruik genomen door de gereformeerden en in 1867 vervangen door de huidige waterstaatskerk. Alleen de oorspronkelijke toren is blijven staan, waarin zich een zich een dagelijks geopende stiltekapel bevindt.

- Ga aan het eind van de weg LA, Canadastraat en meteen RA. Op het 14 aprilplein ligt een veldkei met een informatiebord over het gijzelaarsdrama in Heino.

- Loop langs de rechterkant van de voormalige korenmaalderij uit 1919 met het opschrift COÖP. LANDBOUWVEREENIGING HEINO.

- Ga aan het eind van het gebouw LA door kruidentuin Allegaardje. Ga bij het fietspad schuin RA, aan het eind van het tegelpad RD over het woonerf.

6. Loop in de bocht naar links RD over het voetpad links van huisnr. 22, door de voetgangerssluis en aan het eind RA, een asfaltpad.

- Loop aan het eind van het pad RD, Pastorielaan. Ga aan het eind van de klinkerweg RA over het tegelpad langs de asfaltweg.

- Vlak voor het eind van de weg buigt het pad naar rechts. Ga de 1e weg LA, Rozendaelseweg. Bij de Y-splitsing halfverharde weg naar links negeren. Houd links aan.

7. Ga aan het eind RA, Rozendaelseweg.

Als je de route wilt inkorten, ga dan LA, Bendijksweg, en de 1e halfverharde weg RA, Centsweg. Ga aan het eind RA en meteen weer RA naar het station.

- Aan de rechterkant zie je de voormalige koetsierswoning van 't Rozendael, aan de linkerkant het landhuis met koetshuis annex tuinmanswoning.

Volgens de eerste vermelding in 1394 was 't Rosendal een pachtboerderij van de havezate Bredenhorst bij Lierderholthuis. In 1676 een spieker (oorspronkelijk graanopslag) verbouwd tot buitenhuis. Van 1734 tot 1853 was dat in bezit van de familie Van Voorst. Daarna werd het hoofdgebouw uitgebreid en verhoogd met een verdieping, waardoor het zijn huidige aanzien kreeg. Sinds 1914 wordt het bewoond door de familie Van Ittersum. De wapens bij de ingang zijn van de in 1939 overleden ir. Arnold baron van Ittersum en van zijn echtgenote jonkvrouw Sandberg. Voor het huis staat een 18e-eeuwse duiventil.

- Loop RD over het spoor (in 1880 is het landgoed doorsneden door de spoorlijn Zwolle-Almelo) en ga na de brug aan het eind LA, Nieuwe Wetering.

Aan de rechterkant bevindt zich boerderij iets van de weg, met een Rustpunt, een pluktuin en een winkel. Deze is gevestigd op erve Creijenscote, van oorsprong evenals 't Rosendal een pachtboerderij van havezate Bredenhorst.

8. Ga direct daarna LA over het bruggetje en loop RD. Dit is de Bornweg, eveneens behorend tot landgoed 't Rozendael.

- De klinkerweg gaat over in een halfverharde weg respectievelijk zandweg. Ga bij de kruising LA over de klinkerweg, Stationsweg, na het spoor LA naar het station.

Praktische informatie

Bos en veld, dorp. 60% onverhard

Kijken

Museum De Fundatie - Kasteel het Nijenhuis met beeldentuin, 't Nijenhuis 10, Heino/Wijhe, 0572 388 188, museumdefundatie.nl. Museumkaart geldig

Eten en drinken

Museumcafé kasteel het Nijenhuis, alleen bij bezoek aan het museum! Zie bij Kijken Rustpunt in de winkel en op het terras van ecologisch landbouwbedrijf Overesch, Hondemotsweg 40, 0572 391 674

Restaurant Het Buitenhuis, Raalterstraat 66, Heino, 0572 395 884, restaurantheitbuitenhuis.nl

Diverse horecagelegenheden in het centrum van Heino, o.a.

Brasserie Bij Ne9en, Canadastraat 9, 0572 391 302, bijne9en.nl

Buuffie's Proeflokaal, Marktplein 4, 0572 395 766, buuffie.nl

Eetcafé Marktzicht, Dorpsstraat 13, 0572 366 078, eetcafemarktzicht.nl

Rustpunt Iets van de Weg, Nieuwe Wetering 1, Lierderholthuis, 0572-391230, zuz-en-zo.nl

Overnachten

B&B Klein Bendijck, Bendijksweg 36, Heino, 0572 392 899, kleinbendijck.nl

Pension Salouwe, Canadastraat 78, Heino, 0572-393779, salouwe.nl

Openbaar vervoer

Station Heino, sprinter Zwolle-Enschede (Blauwnet!)

Bushaltes 't Reelaer Marktplein, lijn 166 Zwolle-Raalte; niet in het weekend!

Bushalte Marktplein, buurtbus 503 naar station Heino; niet in het weekend!

Parkeren

P&R bij station Heino

Parkeerterrein bij kasteel het Nijenhuis

Routebeschrijving, topografische kaart en GPS-track van deze wandeling vind je op Wandelzoekpagina: www.wandelzoekpagina.nl/wandeling/landgoedwandeling-vijf-landgoederen-bij-heino/16524/. Reactie, opmerkingen en aanvullingen zijn welkom op Wandelzoekpagina.

In 'De mooiste landgoedwandelingen Salland' beschrijft Marycke Naber 12 rondwandelingen van 10 tot 15 km over 28 landgoederen in het afwisselende Salland, van Ommen tot Diepenveen en de Sallandse Heuvelrug. Naast recente foto's van natuur en cultureel erfgoed bevat de wandelgids historische afbeeldingen van de meeste landhuizen. Tevens heeft Marycke per route bewoners ofwel beheerders van een landgoed geïnterviewd. De gids is te zien en te bestellen op www.gegarandeerdonregelmatig.nl.

4

Neem een abonnement!
Meer dan 1500 wandelkaarten

voor slechts
€ 13,50